

Plx 54/2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 57/1157 / 11.03.2011

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Secretar General Gheorghe BARBU

Stimate Domnule Secretar General

Urmare adreselor Dumneavoastră nr.PLX53 din 28.02.2011 și nr.PLX54 din 28.02.2011, vă transmitem, alăturat, avizele Consiliului Legislativ referitoare la:

-propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.508 din 17 noiembrie 2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

-propunerea legislativă privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, în vederea facilitării analizei juridice a proiectelor, vă înaintăm, pentru fiecare dintre acestea, fișele actelor normative incidente reglementările propuse, cu toate intervențiile legislative suferite, astfel cum rezultă din evidența legislativă a Consiliului Legislativ.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.106/10.03.2011

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.508 din 17 noiembrie 2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

Analizând propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr.508 din 17 noiembrie 2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.PLX54 din 28.02.2011,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea art.17 din Legea nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, cu modificările și completările ulterioare, în sensul impunerii condiției înregistrării audio și video a audierii persoanelor, în cauzele de competența acestei Direcții.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.1) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

2. Semnalăm că, prin adresa nr.plx 53 din 28.02.2011, Secretarul General al Camerei Deputaților a transmis spre avizare o propunere legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.43/2002, care instituie o condiție similară celei din prezentul proiect în cazul audierii persoanelor în cauzele de competența Direcției Naționale Anticorupție.

Având în vedere că normele referitoare la modalitatea de audiere a persoanelor în cursul urmăririi penale ar trebui să cuprindă condiții similare, indiferent de structura Ministerului Public competentă, sugerăm să se analizeze dacă normele prin care se instituie obligația înregistrării audio și video a audierii persoanelor nu ar trebui să se regăsească în cuprinsul Codului de procedură penală.

Precizăm că, noul Cod de procedură penală - Legea nr.135/2010 - prevede înregistrarea audierii persoanelor în cursul urmăririi penale, astfel:

- potrivit art.110 alin.(5), audierea suspectului sau inculpatului se înregistrează cu mijloace tehnice audio sau audiovideo. Atunci când înregistrarea nu este posibilă, acest lucru se consemnează în declarația suspectului sau inculpatului, cu indicarea concretă a motivului pentru care înregistrarea nu a fost posibilă;

- potrivit art.111 alin.(4), art.112 alin.(1) și, respectiv, art.123 alin.(2), audierea persoanei vătămate, a părții civile, a părții responsabile civilmente și, respectiv, a martorului, se înregistrează prin mijloace tehnice audio sau audiovideo, atunci când organul de urmărire penală consideră necesar sau atunci când persoana vătămată, partea civilă, partea responsabilă civilmente sau, respectiv, martorul a solicitat aceasta în mod expres, iar înregistrarea este posibilă.

3. Pentru redarea corectă a intervenției legislative preconizate, este necesară reformularea **titlului**, astfel:

„Lege pentru completarea art.17 din Legea nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism”.

4. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **partea dispozitivă a articolului unic** trebuie reformulată, astfel:

„**Articol unic.** - După alineatul (4) al articolului 17 din Legea nr.508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.1089 din 23 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se introduc patru noi alineate, alin.(4¹) - (4⁴), cu următorul cuprins:”.

Pe cale de consecință, expresia „1.La articolul 17, după alineatul (4), se adaugă alineatele (4¹), (4²), (4³) și (4⁴) care vor avea următorul conținut:” urmează să fie eliminată.

5. La norma propusă pentru **art.17 alin.(4¹)**, semnalăm că utilizarea noțiunii de „audiere a ... participanților” nu este corelată cu terminologia utilizată de Codul de procedură penală. Astfel, noțiunea de „participant în procesul penal” nu este consacrată de lege, fiind utilizată de doctrină¹ pentru a desemna, în sens larg, organele judiciare, părțile, apărătorul, precum și celelalte persoane care participă la procesul penal (martorii, martorii asistenți, experții, interpreții, agenții procedurali etc), iar în sens restrâns, numai organele judiciare, părțile și apărătorul. Prin urmare, noțiunea de „audiere a participanților” nu este corectă, întrucât, potrivit Codului de procedură penală, în procesul penal sunt ascultați, pentru obținerea de declarații, ca mijloace de probă, numai învinuitul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă, partea responsabilă civilmente și martorii.

Pe de altă parte, pentru corelare cu dispozițiile Codului de procedură penală, în proiect ar trebui utilizată noțiunea de „ascultare”, și nu cea de „audiere”, care este consacrată de noul Cod de procedură penală - Legea nr.135/2010, act normativ care nu a intrat încă în vigoare.

Având în vedere cele de mai sus, precum și faptul că învinuitul nu este parte în procesul penal, în sensul Codului de procedură penală, sugerăm reformularea părții de debut a normei propuse pentru **art.17 alin.(4¹)**, astfel: „Ascultarea suspectului, inculpatului, părții vătămate, părții civile, părții responsabile civilmente, precum și a martorilor în cauzele de competența ...”.

6. Semnalăm că norma propusă pentru **art.17 alin.(4²)**, prin referirea la „declarația olografă a persoanei audiate”, nu este corelată cu dispozițiile art.73 alin.(1), art.77 și art.86 alin.(3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora declarația persoanei ascultate în cursul procesului penal **se consemnează în scris și se citește acestuia**, iar dacă o cere, i se dă să o citească, urmând ca apoi, dacă este de acord cu conținutul declarației, să o semneze pe fiecare pagină și la

¹ N.Volonciu, *Tratat de procedură penală, Parte generală, Vol.I*, Ed.Paideia, București, 1993, p.142

sfârșit. Prin urmare, declarația nu este scrisă de către persoana ascultată, așa cum rezultă din utilizarea, în textul propus, a expresiei „declarația olografă”. Este necesară, de aceea, reanalizarea, sub acest aspect, a normei propuse.

7. La norma propusă pentru **art.17 alin.(4³)**, semnalăm că protejarea identității se aplică, potrivit art.86¹ din Codul de procedură penală, numai în cazul martorilor, care sunt ascultați după procedura reglementată în cuprinsul art.86² din Cod. Cu toate acestea, în cazurile prevăzute de art.77¹ din Codul de procedură penală, partea vătămată și partea civilă pot fi ascultate, de asemenea, potrivit unei proceduri speciale, fără ca acestea să fie prezente fizic la locul unde se află organul care efectuează urmărirea penală, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în cuprinsul aceluiași articol. Având în vedere faptul că procedura specială de ascultare a martorilor și a părții vătămate sau a părții civile este detaliată în cuprinsul Codului de procedură penală, asigurând o mai bună protecție a respectivelor categorii de persoane decât simpla „distorsionare a vocii și blurare a imaginii persoanei” prevăzute de textul propus pentru **art.17 alin.(4³)**, propunem eliminarea din proiect a acestei norme.

8. La norma propusă pentru **art.17 alin.(4⁴)**, semnalăm că instituirea, prin proiect, a obligativității înregistrării audio și video a persoanelor ascultate în cursul urmăririi penale efectuate de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism are caracterul unei condiții legale a cărei nerespectare nu poate atrage „nulitatea probei administrate”, ci, eventual, aplicarea dispozițiilor art.64 alin.(2) din Codul de procedură penală, potrivit cărora mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.

Așa cum s-a subliniat în doctrină², excluderea mijloacelor de probă obținute în mod ilegal, prevăzută de art.64 alin.(2) din Codul de procedură penală este o sancțiune specifică, aplicabilă în materia mijloacelor de probă, care intervine în cazul în care elemente de fapt au fost prezentate printr-un mijloc nereglementat de lege sau **printr-un mijloc legal, dar realizat cu nerespectarea prevederilor legale**. Această sancțiune este distinctă de nulitate³, astfel cum este

² N. Volonciu, A. Barbu, *Codul de procedură penală comentat*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p.21.

³ Diana Ionescu, *Procedură penală - partea generală*, Ed. Sfera Juridică, Cluj Napoca, 2007, p.327.

reglementată în art.197 din Codul de procedură penală. Totodată, potrivit art.197 alin.(2) din Codul de procedură penală sancțiunea procesuală a nulității absolute intervine numai în situațiile expres prevăzute de această normă.

Prin urmare, instituirea unei sancțiuni procesuale *sui-generis*, constând în „nulitatea absolută a probei administrate” în cazul în care lipsește înregistrarea audio-video anexată „declarației olografe” reprezintă o soluție legislativă necorelată cu sistemul de sancțiuni procesuale instituit de Codul de procedură penală. Mai mult decât atât, din text ar rezulta că este sancționată nu ascultarea persoanelor fără realizarea înregistrării audio-video, ci simpla lipsă de la dosar a respectivelor înregistrări. Or, în situația în care înregistrările au fost efectuate, dar, din diverse motive, nu au fost depuse la dosarul cauzei, această omisiune ar trebui să poată fi acoperită prin depunerea lor ulterioară. În caz contrar, s-ar ajunge la situația în care excluderea unor mijloace de probă să se facă automat, chiar dacă ele au fost obținute cu respectarea dispozițiilor legale. Precizăm că în jurisprudență⁴ s-a precizat că, în privința încălcării prevederilor Codului de procedură penală român sau ale legislației speciale ce reglementează administrarea probelor, numai o încălcare esențială a acestor dispoziții legale, ce aduce atingere unui drept garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului inculpatului, sau care poate ridica un dubiu serios cu privire la credibilitatea acestui mijloc de probă, este de natură a duce la excluderea mijlocului de probă nelegal administrat. În caz contrar, se apreciază că mijlocul de probă este legal administrat, neexistând temei pentru excluderea lui.

Față de cele de mai sus, propunem, eliminarea din proiect a textului alin.(4⁴) al art.17.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIE

București

Nr.

257/10.03.2011.

⁴ Tribunalul Arad, sentința penală nr.21 din 21 ianuarie 2008, astfel cum este redată în Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.2843/2008

L. nr. 508/2004

M. Of. nr. 1089/23 nov. 2004

Lege privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

Notă: v. D.C.C. nr. 365/2009 - M. Of. nr. 237/9 apr. 2009 (art. 20_1 alin. (1) lit. a-d));

1 promulgată prin D. nr. 952/2004 M. Of. nr. 1089/23 nov. 2004

Decret pentru promulgarea Legii privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

2 modificări prin O.U.G. nr. 7/2005 M. Of. nr. 177/1 mar. 2005

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

modifică art. 12, art. 23 alin. (1), introduce alin. (4) și (5) la art. 20, alin. (8) la art. 24

aprobată prin L. nr. 162/2005 M. Of. nr. 470/2 iun. 2005

3 modificări prin L. nr. 162/2005 M. Of. nr. 470/2 iun. 2005

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

aprobă O.U.G. nr. 7/2005

4 modificări prin L. nr. 247/2005 M. Of. nr. 653/22 iul. 2005

Lege privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

modifică art. 10 alin. (3);

introduce alin. (4) la art. 10;

abrogă art. 8

Notă: înlocuiește în cuprinsul actelor normative denumirea de "procuror consilier" cu cea de "consilier"; (V. Decizia nr. LII (52)/2007 - M. Of. nr. 140/22 feb. 2008 (art. 16)); D.C.C. nr. 830/2008 - M. Of. nr. 559 din 24 iul. 2008 (art. 1 pct. 60 din titlul I);

5 modificări prin O.U.G. nr. 190/2005 M. Of. nr. 1179/28 dec. 2005

Ordonanță de urgență pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană

modifică art. 12 alin. (1)

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 332/2006 M. Of. nr. 629/20 iul. 2006

6 modificări prin O.U.G. nr. 27/2006 M. Of. nr. 314/7 apr. 2006

Ordonanță de urgență privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției

abrogă art. 24 alin. (1), (3)-(5), (7) și (8)

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 45/2007 M. Of. nr. 169/9 mar. 2007

Notă: v. D.C.C. nr. 1059/2007 - M. Of. 860/17 dec. 2007 (art. 10 alin. (5));

7 modificări prin L. nr. 356/2006 M. Of. nr. 677/7 aug. 2006

Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi

abrogă art. 20 alin. (1), (2) și (3)

Notă: (D.C.C. nr. 610/2007 - M. Of. nr. 474/16 iul. 2007 (art. III alin. (2) și alin. (3) teza finală); D.C.C. nr. 783/2009 - M. Of. nr. 404/15 iun. 2009 (art. 1 pct. 185))

8 modificări prin O.U.G. nr. 60/2006 M. Of. nr. 764/7 sep. 2006

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi

modifică art. 20;
introduce art. 20_1

257

- 9 modificări prin O.U.G. nr. 131/2006 M. Of. nr. 1046/29 dec. 2006
 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
 modifică art. 1, art. 2 alin. (1) lit. a), c) și d), art. 3, art. 4, art. 5, art. 9 alin. (1), art. 10, art. 12, art. 15, art. 16, art. 17, art. 19, art. 20 1 alin. (1) partea introductivă și alin. (2), art. 27;
 introduce lit. c 1) la art. 2 alin. (1), alin. (3) la art. 2, alin. (3) la art. 23, art. 24 1, alin. (3) și (4) la art. 25;
 abrogă art. 6 și 7
- 10 modificări prin L. nr. 45/2007 M. Of. nr. 169/9 mar. 2007
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției
 aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 27/2006
- 11 modificări prin D.C.C. nr. 365/2009 M. Of. nr. 237/9 apr. 2009
 Decizia nr. 365 din 17 martie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22_3 alin. (1) lit. a)-d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție și a dispozițiilor art. 20_1 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
 suspendă, pentru o perioadă de 45 de zile, prevederile art. 20_1 alin. (1) lit. a)-d) (termenul se împlinește la data de 24 mai 2009), după care operează prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție
- 12 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 365/2009 M. Of. nr. 237/9 apr. 2009
 Decizia nr. 365 din 17 martie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22_3 alin. (1) lit. a)-d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție și a dispozițiilor art. 20_1 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr. 508/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea în cadrul Ministerului Public a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
 art. 20 1 alin. (1) lit. a) - d)
- 13 modificări prin O.U.G. nr. 54/2010 M. Of. nr. 421/23 iun. 2010
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale
 modifică art. 12 alin. (1) lit. l)
- 14 modificări prin L. nr. 202/2010 M. Of. nr. 714/26 oct. 2010
 Lege privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor
 modifică art. 12 alin. (1) lit. a)
- 15 modificări prin H.G. nr. 54/2011 M. Of. nr. 77/31 ian. 2011
 Hotărâre privind suplimentarea numărului de posturi al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din cadrul Ministerului Public
 suplimentează numărul de posturi prevăzut la art. 23 alin. (1)